Fra ulv til Cavalier, Cavalierens historie

De første hunde opstod, da mennesket tæmmede ulven et sted i Kina for mellem 11.500 og 16.300 år siden, viser ny svensk forskning. Alverdens hunde – altså også cavalierer - kan spores tilbage til nogle hundrede ulve, der for mellem 11.500 og 16.300 år siden levede tæt på befolkningen syd for Yangtze-floden i Kina, og som efterhånden blev tæmmet. En gruppe forskere har undersøgt dna fra mere end 1.500 hunde, og ud fra disse resultater har de fundet ud af dette.

Racen Cavalier King Charles Spaniel regnes for en engelsk race, selv om vi ved, at der har været lignende hunde mange steder i Europa. Ordet spaniel, kommer af *Hispaniolus, som betyder* "spansk", "som kommer fra Spanien".

I England er dens historie meget tæt forbundet med det engelske kongehus og den højere adel. Kun overklassen havde råd til at have hunde, som ikke arbejdede. I det 15. århundrede omtales den som den lille spaniel, "der skal tage lopperne og lusene fra damerne". Senere omtales den som en udholdende og dygtig jagthund, der er særligt velegnet til jagt på småfuglevildt og kaniner.

Henry VIII (1491 – 1547) konge af England fra 1509 – 1547 udtalte, at ingen hunde skulle holdes ved hoffet bortset fra nogle små spaniels til damerne.

Henry VIII

Elisabeth I

Mary Stuart, queen of Scots

Elizabeth I (1533 – 1603) dronning af England fra 1558 til 1603 var datter af Henry VIII. Elizabeths læge hævdede, at ejerens sygdom gik over i hunden, som blev syg og evt. døde!

Mary Stuart, Elizabeth I's kusine, dronning af Skotland, kronet 9 måneder gammel. 1542 – 1587, hun blev dømt til døden af kusine Elizabeth og henrettet. Legenden fortæller, at en lille spaniel ved henrettelsen gemte sig under hendes skørter og forsvarede liget.

Charles I

Mary Stuart

Mary Stuart med sin spaniel

Charles I (1600 – 1649) konge af England, Skotland og Irland fra 1625 til sin henrettelse i 1649. Hans spaniel, Rogue, blev fremvist for folket efter kongens henrettelse.

Charles I's børn og hunde, storebror er Charles II

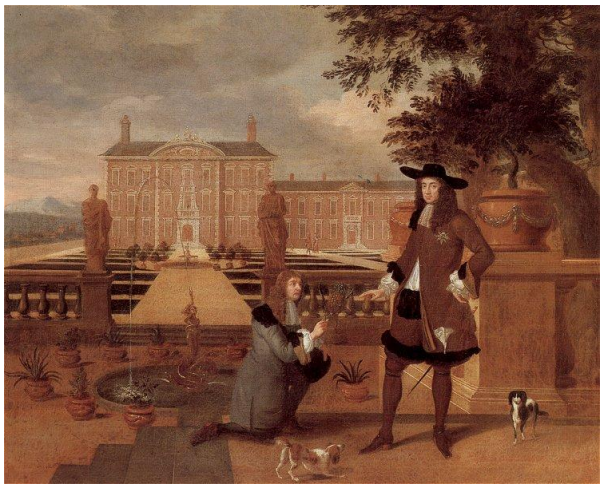

Her er Charles II med sin lille hund

Og igen Charles II med søskende og hunde

Charles II med to af sine hunde

Charles II (1630 – 1685) konge af England, Skotland og Irland 1660 – 1685. (Søn af Charles I.)

Da Charles II vendte tilbage til England efter nogle år i eksil, fulgte Samuel Pepys efter kongens skib i en mindre båd med kongens hunde og tjener. Kongen gjorde sjældent noget uden sine hunde. De havde generel tilladelse til at måtte færdes på offentlige steder, hvor hunde ellers var forment adgang. I statsrådet havde hans yndlingsspaniel sin egen plads og sad der sammen med de øvrige statsråder. Flere dagbogsskrivere fortæller om hundene i kongens seng, hvor de sov og fik hvalpe og tilsyneladende "gjorde sig rene". Kongen advarede Salisbury mod at åbne en bestemt dør, da han ellers ville blive bidt. Han rettede sig ikke efter advarslen og blev bidt. Han udbrød derfor: Gud velsigne Deres Majestæt, og Gud forbande Deres hunde. Charles brugte meget tid på at lege med sine hunde, og når der kom udsendinge for at tale med kongen, måtte de pænt vente, til han havde leget færdig. Det er efter ham, at racen har sit navn: King Charles Spaniel. (Fra starten uden "Cavalier").

James I 1603 - 1625

Mary Stuarts søn, James I, arvede den engelske trone efter dronning Elizabeth I, som døde barnløs.

James I var gift med Christian d. 4.'s søster Anna.

Christian d. 4.'s første dronning, **Anna Cathrine** af Brandenburg er malet sammen med en lille spaniellignende hund, og på et maleri af både Christian d. 4 og dronning Anna Cathrine ses en lille dværgspaniel, som mest af alt ligner en nutidig cavalier.

I kongens regnskaber er der en post, der lyder på stof og arbejdsløn til "hynder til kongens små hunde".

James II (1633 – 1701) konge af England, Skotland og Irland fra 1685, bror til Charles II. En gang var han i havsnød med sit skib. Hans ordre lød: Red hundene og hertugen af Monmouth – i nævnte rækkefølge.

Christian IV, 1577 – 1648 og hans dronning Anna Cathrine.

Leonora Christine

Christian d. 4.s datter

1621 – 1698

Christian IVs datter, Leonora Christine, sad som fange i Blåtårn i 22 år og fik på et tidspunkt en gammel spaniel sendt over fra slottet. Den havde fået ødelagt sin kæbe i en kamp mod en grævling, så dens tunge hang den ud af flaben. Leonora var dog glad for den og kaldte den pudsigt nok "Cavalier". Hun kaldte racen "bolognese", en fællesbetegnelse for små spaniels på kontinentet. Mon ikke den stammer fra de engelske spaniels?

Dronning Victoria (1819 – 1901) dronning af Storbritannien fra 1837 – 1901. På Victorias kroningsdag, da var hun 18 år, havde hun travlt med at få skiftet tøj efter højtideligheden, da hun ville give sin yndlings King Charles Spaniel, **Dash**, sit eftermiddagsbad. Herunder: Dash, malet af Sir Edwin Landseer.

Prinsesse Victoria og nedenunder

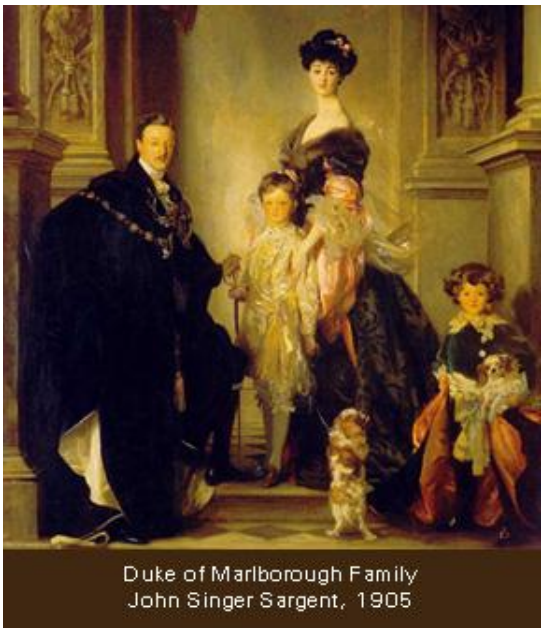
Legenden om blenheimpletten Hertugen af Marlborough havde små hvide og røde spaniels. Det fortælles også, at de små spaniels stammer fra **Blenheim Palace**. (Se her under).

Der er en sød legende om, hvordan blenheimpletten blev til. Hendes mand er i krig – slaget ved Blenheim (i Tyskland) – og hun sidder angst og venter at høre nyt fra ham. På skødet har hun sin lille drægtige blenheim-tæve.

I sin store angst for mandens skæbne presser hun sin tommelfinger så hårdt mod hundens isse, at da hvalpene bliver født, har de alle en tommelfingerplet på issen. En sød legende. - I en del år "krævedes" det næsten, at blenheimen havde den omtalte plet (spot).

Blenheim Palace

Duke of Marlborough Family
John Singer Sargent, 1905

Race og navn Når vi taler race, så må vi huske på, at i de tider, vi her har beskrevet, så var der ikke tale om race, som vi forstår det i dag. Der var ofte ingen stamtavle, ingen standard, og navnet kunne veksle, ligesom udseendet kunne. Racen kunne være rød, rød og hvid, trefarvet, sort og rød, og sort og hvid.

Navnet kunne være The Blenheim Spaniel, King Charles Spaniel, Prince Charles Spaniel eller King Charles spaniel (tricolour).

Hundeudstilling og standard Omkring 1870 begyndte man så småt på at arrangere hundeudstillinger, raceklubber, og i 1873 grundlagdes den The Kennel Club (den engelske Kennel Klub). (Dansk Kennel Klub grundlagdes 1897). Man udstillede King Charles Spaniels og Blenheim Spaniels. I 1886 oprettede man The King Charles Spaniel Club. I 1903 foreslog The Kennel Club, at klubben skiftede navn til The Toy Spaniel Club. Men kong Edward VII ønskede King Charles navnet bevaret! Udseendet på den lille King Charles Spaniel var derimod ikke blevet bevaret. For moden havde skiftet, og den gamle type eksisterede ikke længere. Den "nuværende" havde rund skalle og fladtrykt snudeparti. Man havde avlet den mindre ved at benytte nogle af de "østerlandske" hunde, som i de år kom til Europa.

Malet af Sir Edwin Landseer – The Old Type

Sir Edwin Landseer: "The Cavalier's Pets", "Kavalerens kæledyr"

Racen genskabes I begyndelse af 1920erne rejste Mr. Roswell Elridge (født 1857) fra New York til England. Han var en rig antikvitetshandler, og han var hundeinteresseret og tog til Crufts, hvor han spurgte efter de små dværgspaniels, som han havde set på de gamle malerier. Men han blev skuffet. De så slet ikke længere ud som på de gamle malerier. Han kom regelmæssigt til England, og i 1926 satte han følgende annonce i kataloget for Crufts:

Blenheim spaniels af den gamle type

som vist på billeder fra Charles II's tid, langt ansigt, ingen stop, flad skalle, ikke rund, med en spot midt på skallen. Første præmierne i klasserne 947 og 948 gives af Roswell fra New York, og vil blive fortsat i fem år. Præmierne går til den nærmeste type.

1. præmie 25 GBP, 2. pr. GBP, 3. pr. 1 GBP

Det var en stor sum penge, og forargelsen var stor – ved tanken om, at "forkerte" King Charles Spaniels ville blive præmieret. Mange anså det som en vittighed og useriøst at avle på de uheldige tilbagefald. Præmierne blev første gang uddelt i 1926, i 1927 og i 1928. I 1928 etablerede man en bestyrelse, som skulle varetage den gamle types genopståen. (The Old Type)

Mrs. Amice Pitt var chow chow opdrætter. Hun benævnes ofte Mrs. Hewitt Pitt, fordi hendes mand hed Hewitt. Hendes kennelmærke var Ttiweh, Hewitt stavet bagfra. Hun købte en "klappehund" uden stamtavle til sin mor 1924, altså to år før Mr. Elridge kom til England. Det var en tæve, som hun kaldte Waif Julia, et af de "tilbagefald" med for meget snude. Mrs. Pitt var født den 3. november 1922. Da hun ville parre Julia, gjorde hanhundeejeren hende opmærksom på Mr. Elridge's præmie for den gamle type. Mrs.Pitt fik Julia stambogsført inden Crufts i 1927, dog uden "aner", dem kendte hun ikke. Året efter havde hun dog fået "opsporet" anerne, da står de i kataloget for Crufts. Den lille Julia vandt på Crufts en af Mr. Elridges præmier. Kennelmærket Ttiwet findes bag de fleste cavalier nu om dage.

Man nedsatte en bestyrelse til at varetage fremavl af den "**gamle type**". Formanden var Miss Moslyn Walker, og sekretæren blev Mrs. Pitt. At skelne mellem de to typer af King Charles Spaniel var besværligt, så fra 1928 kaldte man den nye – gamle - i mange etablerede opdrætteres opfattelse "forkerte" type - for Cavalier King Charles Spaniel. Bemærk, at den officielt stadig blev anset for at være en King Charles Spaniel.

Ann's Son, ejet af Moslyn Walker, var en lille blenheim på 5,9 kg. Han blev udstillet i 1928, og han beskrives som ideel. Standarden blev skrevet med ham stående på bordet – efter ham. Mrs. Pitt har med begejstring beskrevet Ann's Son. Hun var en af dem, der skrev standarden. Hun udtalte, at han var en af de mest bemærkelsesværdige vindere. (Andre har med ærefrygt skrevet om Mrs. Pitt). Det er en skam, at der kun findes ét foto af en liggende Ann's Son, som i øvrigt er hvalp efter tæven Ann og hanhunden Lord Pindi. I begyndelsen avlede man tæt for at fastholde typen. Desværre døde Mr. Elridge i 1928, så han fik aldrig set, hvad han havde sat i gang.

Ann's Son Blenheim Dog		
Parents	**Grandparents**	**G-Grand Parents**
Sire Lord Pindi Born 13.2.24 Blen	Sire Vital Spark Born 1921 Blen	Captain Cadie Born 1918 Tri
		Shy Princess Born 1916 Blen
	Dam Bee Bee	Bonner Sprightly Born 1916 B/T
		Bessie
Dam Ann Blen	Sire Toddles	Smut
		Little Nellie Bly
	Dam Dora	Teddy
		Venus Blen

The Cavalier King Charles Spaniel Club. The Kennel Club adskilte ikke King Charles og Cavalier King Charles Spaniel før i 1945, hvor den engelske Cavalierklub blev grundlagt. Indtil da hed de begge King Charles Spaniel. Og når man ville udstille sin Cavalier, så skrev man simpelt hen Cavalier type.

Racen blev genskabt i årene 1926 – 1939, hvor krigen startede. Under krigen blev der ikke avlet, og antallet var gået voldsomt ned, da krigen var forbi. Nogle var aflivet, andre forædret væk som klappehunde. Det var på dette tidspunkt, at The Kennel Club adskilte Cavalieren fra King Charles Spaniel som selvstændig race og med separat stamtavle. Nu skulle man til at "finde" egnede avlshunde rundt omkring i England for at starte opdræt igen – efter kun have haft de få år inden krigen til at forsøge at genskabe den gamle type. I lang tid var racen meget variabel i udseende og størrelse.

Den første engelske champion – og altså den første champion af racen overhovedet - blev Daywell Roger. – Læg mærke til, hvor tæt man avlede.

Champion Daywell Roger Blenheim Dog Lived to 12 years Breeders: Lt Col. & Mrs Brierley. Owner Mrs J Bowlder (nee Miss J Pitt)		
Parent	**Grandparent**	**G-Grandparent**
Sire Cannonhill Richey Born 10.10.41 Ruby Lived to 12 years	Sire Plantation Banjo Born 19.4.38 Black & Tan	Plantation Robert Born 21.10.33 Blen
		Plantation Twinkles Born 25.6.35 Black & Tan
	Dam Plantation Dusky Born 6.6.36 Black & Tan	Plantation Robert Born 21.10.33 Blen
		Rangers Nicky Picky Black & Tan
Dam Daywell Nell Born 30.6.39 Blen	Sire Ann's Son Blen	Lord Pindi Born 13.2.24 Blen
		Ann Blen
	Dam Miss Anson Blen	Ann's Son Blen
		Nightie Nightie Born 4.9.33 Blen

Cavalierer i Danmark I den danske bog "Cavalieren", (udgivet på forlaget Tuasiwa i 2002) er der et foto af en ikke stambogsført "cavalier" med tre hvalpe.

Billedet er fra ca. 1920, altså ca. 6 år før Mr. Elridge forgæves ledte efter den gamle type King Charles Spaniel i England. Billedet i bogen tilhører Lis Pedersen. Moderhunden, der hed Ulla, tilhørte Lis' morfar, murer Peder Jakobsen, St. Binderup. Han arbejdede på egnens herregårde, og det kan være herfra, han havde sin "cavalier". Eller måske fra kongejagt på Trend, hvortil Peder Jacobsen blev inviteret af kronprins Frederik (senere den 9.) Vi ved det desværre ikke. Disse hunde kan være netop den gamle type, som Mr. Elridge efterlyste, måske efterkommere af Christian den 4.'s hunde? Måske burde Mr. Elridge også være rejst til Danmark!

De første cavalierer, der blev registreret i Danmark, var i 1965, 1967 og 1971. Og i 1972 kom det første kuld DKK registrerede cavalierhvalpe til verden hos Vibeke Jonsen, kennel Cambria.

I begyndelsen hørte DKK cavalierer under Fællesklubben, senere under Klubben for Små Selskabshunde, KSS.. Her var vores race en af mange, som på bedste vis blev varetaget af vores racerepræsentant Inge Boxill.

Cavalier King Charles Spaniel Klubben i Danmark, i daglig tale kaldet **Cavalierklubben**, holdt stiftende generalforsamling den 2. september 2000 med ikrafttræden **pr. 1. januar 2001**. Klubbens første formand igennem 11 år var Lone Fritzbøger. Nedenstående cavalierer er født i henholdsvis 1986 og 1991. (Tekst af Kirsten Kargård)

